Gemeente Amsterdam

Voorbereiding nota begrotingsruimte afdeling Duurzaamheid

Aan Afdelingsoverleg duurzaamheid
Van [redacted] e.a.
Datum 31-08-2021

Gevraagde beslissing:

1. Kennisnemen van opgestelde financiële overzichten ter voorbereiding op de nota begrotingsruimte.
2. Akkoord te gaan met de voorgestelde aanpak voor het vervolg.

Inleiding

In maart 2022 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Ook dit keer zal er weer ambtelijk voorwerk gedaan worden voor de coalitieonderhandelaars, zodat er politieke besluiten voor de jaren 2023-2026 genomen kunnen worden. Vooruitlopend op het proces – dat wordt getrokken vanuit het stedelijk strategieteam – heeft de afdeling duurzaamheid zelf al de financiële stand van zaken opgemaakt.

Ad1. Kennisnemen van opgestelde financiële overzichten ter voorbereiding op de nota begrotingsruimte.

Groene en gezonde stad

Vanaf 2023 is er voor dierenwelzijn [redacted] minder te besteden op een totaalbudget van [redacted] Dat betekent dat er sprake is van ruim [redacted] bezuinigingen op het structurele budget. Daarnaast zijn er voor de volgende periode ook geen incidentele middelen meer voor dierenwelzijn, zoals die er afgelopen periode wel waren. Dat betekent dat het niet mogelijk zal zijn op hetzelfde niveau door te werken, terwijl dit wel gewenst is. Dat betekent dat er structureel [redacted] bij moet voor de periode [redacted]

Voor groen gaan de bezuinigingen ook vanaf [redacted] in. Alhoewel de bestedingen bij hetzelfde uitvoeringsbeleid Groengelden tot [redacted] naar verwachting redelijk constant op circa [redacted] blijven, wordt het jaarlijkse Groengelden budget [redacted] teruggebracht. Dit betekent dat het nieuwe college voor de periode [redacted] jaarlijks [redacted] minder budget heeft voor uitvoering van de Groenvisie en de doelstelling Rigoureus vergroenen uit de omgevingsvisie. Ook de middelen voor groen in de buurt worden vanaf [redacted] in totaal [redacted] jaarlijks minder op een budget van [redacted] Deze bezuiniging is verdeeld over de 7 stadsdelen + R&D. Voor R&D betekent dit "slechts" structureel [redacted]

minder budget. Maar voor het realiseren van Buurtgroen, ook een belangrijk doel uit de Groenvisie, wordt het totaal budget wel met [redacted] gekort. Om de ambities uit de Groenvisie waar te maken zullen er forse bedragen moeten worden vrijgemaakt. Naast het repareren van de bezuinigingen bij Groengelden en Motie Groen in de buurt, zullen in de loop van [redacted] nog aanvullende programma's / projecten ("fiches") opgesteld worden. Op dit moment worden deze programma's / projecten i.s.m. de andere directies (V&OR, SW en IB) verder uitgewerkt om tot een compleet beeld te komen wat er de komende jaren nodig is om de doelstelling voor Groen uit de Groenvisie en de Omgevingsvisie (Rigoureus vergroenen) te realiseren. Mogelijk dat hierbij een deel van de projecten voor Groen vanuit R&D worden opgevoerd en een ander deel vanuit 1 van de andere directies.

Klimaatadaptatie is belegd bij V&OR, maar van R&D zal een bijdrage verwacht worden in capaciteit. Dit wordt nu incidenteel gedekt vanuit de Groengelden. Om de bijdrage vanuit R&D te continueren is een structurele bijdrage noodzakelijk. Het gaat om een bedrag van 0,8 mln jaarlijks (3,2 mln voor de periode 2023-2026).

<u>Uitstootvrije mobiliteit</u>
De uitvoering van het programma schone lucht past binnen de reserveringen die er langjarig zijn gedaan voor luchtkwaliteit in het Stedelijk Mobiliteitsfonds (SMF). Na het zomerreces van 2020 heeft er een forse bezuiniging plaatsgevonden voor het programma, zowel structureel als incidenteel. Dit heeft geleid tot een waarschuwing aan de wethouder dat de haalbaarheid en betaalbaarheid van de ambities in ASL onder druk komen te staan. De onderstaande meerjarenbegroting houdt geen rekening met die bezuiniging. De financiële middelen vanuit het SMF zijn daarom ook toegevoegd.

We weten dat het SMF ook nu nog financieel onder druk staat door afnemende parkeerinkomsten, waardoor een verdere bezuiniging op de budgetten te verwachten is. Ook is het zaak om de structurele onderdelen van uitstootvrije mobiliteit te voorzien van een structurele dekking. Er lopen gesprekken om een deel van de langjarige reservering voor luchtkwaliteit om te zetten naar een structurele begrotingspost voor R&D. Eerder is de directie van V&OR hier echter voor gaan liggen om de herziening mee te nemen in een bredere afweging. Gezien dat eerdere standpunt en de mogelijkheid van verdere bezuinigingen op het SMF zou het ook een optie zijn om een aanvraag ten laste van de algemene middelen te doen. Als dat wordt toegewezen zou ook de druk op het SMF afnemen. De voorbereidingen hiervoor zijn in gang gezet. Ook de gesprekken die plaatsvinden met onder ander Parkeren en V&OR om een toekomstbestendige organisatie voor aanleg, beheer en exploitatie van de openbare laadinfrastructuur in te richten

Meerjarenbegroting Actieplan Schone Lucht

	2022	2023	2024	2025	2026
[redacted]					

Beschikbaar budget vanuit het SMF

[redacted]

Geluid
Om uitvoering te geven aan het Actieplan Geluid Amsterdam [redacted] zijn vanuit verschillende directies kosten opgenomen. Binnen R&D, duurzaamheid betreft dit de inzet van 1 fte.

Duurzaamheid algemeen
De afgelopen jaren was er voor de uitvoering van de duurzaamheidsdoelstellingen (energietransitie én circulair) rond de [redacted] per jaar beschikbaar, nog los van de mogelijkheden die het Klimaatfonds bood. Dit beeld is in 2022 nog redelijk constant, maar vanaf [redacted] daalt het beschikbare budget fors. Vanaf dat jaar zijn de incidentele middelen uit de reserve duurzaamheidsfonds op en treedt ook een bezuiniging in werking die al is goedgekeurd door de gemeenteraad, maar pas ingaat in [redacted] Beide ontwikkelingen leiden ertoe dat er vanaf [redacted] nog maar ongeveer [redacted] beschikbaar is voor het realiseren van de duurzaamheidsdoelstellingen.

Door de prognose uit de halfjaarrapportage te combineren met de input die we uit de verschillende teams hebben gekregen hebben we een beeld van de minimaal benodigde middelen voor de volgende periode gemaakt: het gaat om een bedrag van rond de [redacted]. **Dat betekent dat er na 2022 nog [redacted] structureel aan middelen bij moet om alleen maar te kunnen doen wat we de afgelopen periode hebben gedaan**. Daarnaast zal er naar verwachting een aanvulling van het klimaatfonds nodig zijn van – afhankelijk van het beoogde tempo aardgasvrij en de kosten van de transitie – tussen de [redacted] voor een periode [redacted] Tot slot zijn er nog een aantal zaken waarop een stevige groei noodzakelijk is om de gestelde ambities te realiseren, zoals CE, windenergie/RES, elektriciteitsinfrastructuur en de aardgasvrijtransitie. Deze zaken worden hieronder toegelicht. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen waarin historische en benodigde budgetten tegen elkaar zijn afgezet. Hieruit kan worden afgelezen dat er ten opzichte van het budget de komende jaren nog [redacted] extra nodig is voor prioriteiten en knelpunten.

Circulair
Voor de doelstellingen op het gebied van circulariteit is de grootste wijziging de doorgevoerde bezuiniging vanaf 2023. Er resteert vanaf dat jaar nog 3 miljoen (van de oorspronkelijke 6 [redacted] voor R&D en A&G gezamenlijk (inclusief projecten andere directies). Hierdoor is het vanaf [redacted] niet langer mogelijk om de benodigde gemeentelijke inzet voor het realiseren van de ambities uit de strategie circulair te doen. De inzet vanuit CE is om het budget terug te krijgen naar de oorspronkelijke [redacted].

Daarnaast zijn er middelen nodig om vanuit R&D de bijdrage aan het programma circulair te kunnen blijven leveren. Omdat het programma van de opstartfase een volgende fase in gaat liggen de kosten navenant hoger. Voor R&D betekent dit dat er aanvullend structureel [redacted] nodig is, zie onderstaande verdeling.

	Voedsel & organische reststromen	Consumptiegoederen	Gebouwde omgeving	Branches & industrie	Overkoepelende activiteiten
Deel R&D (inschatting)	[redacted]				

Hierin zijn nog niet de benodigde middelen – aanvullend op de [redacted] aan coalitiemiddelen – opgenomen voor andere directies die een rol spelen in het programma circulair, zoals CTO en A&G. De komende maanden zullen hierover gesprekken plaatsvinden.

Energietransitie
De energietransitie wordt het hardst geraakt door het wegvallen van incidentele budgetten na 2022. Veel activiteiten die gelinkt kunnen worden aan de doelstellingen op dit vlak worden gedekt uit de reserve duurzaamheidsfonds. Daarnaast is er vanaf [redacted] een bezuiniging ingeboekt van [redacted]. De opgave verandert echter niet, sterker nog de inspanningen van de gemeente moeten fors omhoog om de doelstelling op het gebied van aardgasvrij en windenergie te halen. Ook is er de afgelopen jaren gewerkt aan het met een aantal directies opzetten van een programma voor laagtemperatuurwarmte (oa aquathermie), hiervoor zullen middelen vrijgemaakt moeten worden om het van de grond te krijgen. Extra inzet op elektriciteitsinfrastructuur is nodig om de congestieproblemen op het elektriciteitsnet het hoofd te bieden. De impact van congestie in de stad maakt dat het eigenlijk niet mogelijk is om hier geen budget voor vrij te maken. Uitwerking van benodigd budget voor capaciteit en incidentele middelen van inpassing onderstations vindt nog plaats.

Ad2. Akkoord te gaan met de voorgestelde aanpak voor het vervolg.
Team strategie zal de verdere voorbereiding van de coalitieonderhandelingen ter hand nemen namens de afdeling duurzaamheid, waar nodig ondersteunt met expertise vanuit de andere teams. In de financiële exercitie waar dit memo het sluitstuk van is hebben we al gekeken naar een

aantal mogelijke scenario's die in het stedelijke proces kunnen worden ingebracht. Het lijkt logisch een driedeling aan te houden:

1) Een scenario waarin er geen extra middelen beschikbaar komen en de doelstellingen onder druk komen of simpelweg onhaalbaar worden. Het is noodzakelijk om de onderhandelaars duidelijk te maken dat er niet hetzelfde geleverd kan worden als de afgelopen periode als er geen geld bij komt.
2) Een scenario waarin we weliswaar accentverschillen leggen maar we ongeveer dezelfde personele bezetting en financiële armslag hebben als deze periode. Dat betekent nog steeds dat op een aantal onderdelen – zoals de aardgasvrijtransitie – de gestelde doelen niet gehaald zullen worden.
3) Een scenario waarin we fors meer geld krijgen dan we afgelopen periode hadden om alle gestelde doelen binnen handbereik te krijgen. Het gaat dan onder andere om CE, groen, het programma lage temperatuur warmte, de uitvoering van de RES en de aardgasvrijtransitie.

Het stedelijke traject voor de voorbereiding van de coalitieonderhandelingen is eerder opgestart dan verwacht. Om te voorkomen dat er werkzaamheden dubbel zouden gebeuren is daarom in overleg met het afdelingshoofd afgezien van het organiseren van gesprekken met andere directies. Daarom zijn de kosten die daar gemaakt moeten worden niet of niet volledig in beeld. Het verdient aanbeveling om in het stedelijke traject de verbinding te blijven zoeken met de directies die wij noodzakelijk achten voor de duurzame transitie. Onderdeel van dit samen optrekken is het ondersteunen van hun claims voor duurzaamheid/te zorgen dat ze claims indienen om hun rol te spelen in de duurzame transities. Voorkomen moet worden dat er komende collegeperiode (weer) naar de afdeling duurzaamheid gekeken wordt op het moment dat er werkzaamheden nodig zijn die niet direct tot de kerntaak van de betrokken directie behoren.